

Sygn. akt III USK 336/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o ubezpieczenia społeczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 16 marca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 czerwca 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. objął wnioskodawcę, jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 października 2017 r. oraz ustalił podstawy wymiaru składek za ten okres. Decyzja ta jest konsekwencją wcześniejszej, ostatecznej decyzji z 17 czerwca 2016 r., ustalającej dla ubezpieczonego, jako właściwe, ustawodawstwo polskie w zakresie ubezpieczeń społecznych od 1 czerwca 2015 r. do 31 maja 2016 r., od której odwołanie zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Ś. z 24 listopada 2016 r., zaś apelacja wnioskodawcy - oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny wskazał, że wyrokiem tym jest związany (art. 365 § 1 k.p.c.). Natomiast co do późniejszego okresu, to jest od 1 czerwca 2016 r. do 31 paździer-

nika 2017 r. Sąd Apelacyjny podniósł, że wnioskodawca nie inicjował postępowań w zakresie ustalenia podlegania innemu, niż polskiemu, ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej, ani nie posiadał innych tytułów rodzących obowiązki ubezpieczenia społecznego.

Skargę kasacyjną oparto na naruszenie prawa materialnego: art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 937/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako ustawa systemowa) w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zw. art. 16 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004, a także na naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia, w świetle zgłoszonych zarzutów, oczywista zasadność tego środka zaskarżenia. Nieprawidłowa jest ocena Sądu drugiej instancji, w kontekście faktu przeprowadzenia przez organ prawidłowego postępowania poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 15 lipca 2019 r. Sąd drugiej instancji uznał, iż organ rentowy prawidłowo ustalił, że właściwym dla wnioskodawcy ustawodawstwem jest ustawodawstwo polskie, bowiem tak zostało prawomocnie ustalone i od 1 czerwca 2015 r. do 31 października 2017 r. wnioskodawca jest objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi oraz ustalił podstawy wymiaru składek za ten okres. Sąd drugiej instancji oparł się jednak jedynie na tym, że postępowanie w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa zostało zakończone i nie powinno być przedmiotem postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Natomiast w ocenie skarżącego postępowanie o ustalenie właściwego ustawodawstwa nie skutkuje automatycznym objęciem wnioskodawcy systemem obowiązkowych ubezpieczeń

społecznych na terenie Polski. Mając na względzie okoliczności podniesione w skardze, uznać należy że złożenie jej jest w pełni uzasadnione i konieczne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazał, jakie przepisy zostały naruszone przez sąd, nie przytoczył także odpowiednich argumentów wyjaśniających, dlaczego te przepisy zostały, jego

zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został wykorzystany dorobek orzecznictwa i doktryny w zakresie warunków prawnych, jakie muszą zostać spełnione, aby można stwierdzić zaistnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przepisu tego nie wystarczy tylko powołać, lecz trzeba mieć na uwadze, że dąży się do wzruszenia

prawomocnego orzeczenia sądowego przez zastosowanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.